

Kvalitet og sikkerhet er ikke valgfag

Pasientsikkerhet og forbedringskunnskap har de senere årene fått økt oppmerksomhet, både på den internasjonale arenaen og i de regionale helseforetakenes strategier.

Dette gjenspeiles lite i grunnutdanningen for dagens medisinstudenter, noe Norsk medisinstudentforening (Nmf) mener er synd.

Helsedirektoratet lanserte i 2005 en nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten» ...Og bedre skal det bli!» (1). I strategien defineres helse-tjenester av god kvalitet som: virkningsfulle (fører til helsegevinst, trygge og sikre (pasientsikkerhet), involverer brukerne og gir dem innflytelse, er samordnet og preget av kontinuitet, utnytter ressursene på en god måte og er tilgjengelige og rettferdig fordelt. Helsedirektoratet identifiserte fem innsatsområder for å nå kvalitetsmålene. Ett av disse var å styrke kvalitetsforbedringens plass i utdanningene. Lite har imidlertid skjedd på dette området.

Nmf har derfor lansert sitt eget pasient-sikkerhetsprosjekt, IHI Open School Norge. Institute of Healthcare Improvement (IHI) er en amerikansk organisasjon som arbeider med å fremme kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet i helsetjenesten verden over. Høsten 2008 lanserte de sin egen virtuelle skole – IHI Open School for Health Profes-

sions. Dette prosjektet som er gratis for helsefagsstudenter og lærere, tilbyr web-baserte kurs i ledelse, forbedringskunnskap og pasientsikkerhet, samt en mulighet for å danne nettverk med andre studenter og helsepersonell med interesse for temaene. De er organisert i lokallag, og per dags dato er det 274 slike lokallag i 24 land. 72 av disse er lokallag knyttet til sykehus.

I Norge er IHI Open School representert gjennom Nmf. Vi har lokallag i Oslo og Bergen og håper å starte opp i Trondheim og Tromsø i løpet av høsten. Håpet er å øke kunnskapen og engasjementet til norske medisinstudenter gjennom temakvelder og gjennom prosjekter som arbeidet med WHO sin kirurgiske sjekklister. I tillegg jobber vi opp mot fakultetene for å få forbedringskunnskap og pasientsikkerhet inn på pensum, og har blant annet holdt innlegg på det nasjonale dekanmøtet for medisin, og skal delta med innlegg på Pasientsikkerhetskongressen i september.

For å møte kravene til morgendagens helsevesen, mener vi det er essensielt å inneha kunnskaper om forbedring og sikkerhet. Dette er fag med egen terminologi

Oslostudentene sammen med representanter for Institute of Healthcare Improvement. Fra v. Unni Gopinathan, CEO Donald Berwick, Yassin Almassy, COO Maureen Bisognano og Jo-Inge Myhre. Foto privat

og metode, og er noe som må læres. Hovedtyngden av dette bør komme i legers videre- og etterutdanning, men temaene bør introduseres allerede i grunnutdanningen.

Jo-Inge Myhre
joimyhre@gmail.com
Norsk medisinstudentforening

Litteratur

1. ...Og bedre skal det bli! Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i Sosial- og helsetjenesten. Veileder 15–1162. Oslo: Sosial- og helsedirektoratet, 2005.

Check a box – save a life

Verdens helseorganisasjon (WHO) lanserte i januar 2009 en sjekklister for trygg kirurgi gjennom en artikkel i New England Journal of Medicine.

Sjekklister fikk mye oppmerksomhet verden over, og kort tid etter lanseringen begynte en gruppe medisinstudenter å organisere en internasjonal studentbevegelse for å bidra til spredning av sjekklister for trygg kirurgi (1).

Våren 2009 ble det gjennomført tre piloter i Pakistan, Israel og Wales, for å se om studentene i det hele tatt kunne spille en meningsfull rolle i dette arbeidet. Resultatene fra disse pilotene ble gjennomgått med teamet som hadde ansvaret for sjekklister. Teamet, som ledes av Dr. Atul Gawande fra Harvard School of Public Health, likte idéen med et eget studentinitiativ, og dette resulterte i lanseringen av prosjektet: «Check A Box. Save A Life. The First Global Student Sprint to Improve Healthcare» i oktober 2009 (2).

Prosjektgruppen brukte sosiale medier

aktivt til å rekruttere studenter fra hele verden, og kort tid etter lanseringen var det etablert studentgrupper i 14 land, deriblant Norge. Studentene har arbeidet på flere områder for å spre kunnskap til medstudenter, men også gjennom aktivt å bidra til implementeringen av den kirurgiske sjekklister.

I Oslo startet en gruppe studenter dette arbeidet ved Oslo universitetssykehus Rikshospitalet – først gjennom å være høringsinstans til den norske versjonen av sjekklister som ble utarbeidet ved Kunnskaps-senteret – deretter gjennom å bistå i implementeringen ved Rikshospitalet. Det ble i tillegg utarbeidet et spørreskjema for å avdekke kirurgenes, anestesilegenes og sykepleiernes holdninger til sjekklister. Dette skjemaet skal besvares både før og etter implementering av sjekklister. Første runde ble gjennomført vinteren 2009/2010

og runde nummer to er planlagt gjennomført høsten 2010.

Gjennom å bidra til implementeringen av den kirurgiske sjekklister har studentene fått verdifull erfaring i hvordan man praktisk kan drive forbedringsarbeid. Forhåpentligvis vil studenter bli involvert i flere slike prosjekter i tiden som kommer.

Jo-Inge Myhre
joimyhre@gmail.com
Unni Gopinathan
Norsk medisinstudentforening

Litteratur

1. Haynes AB, Weiser TG, Berry WR et al. A surgical safety checklist to reduce morbidity and mortality in a global population. N Engl J Med 2009; 360: 491–99.
2. http://www.youtube.com/watch?v=7rqQj_ZLIM0&feature=channel (1.7. 2010)